

AZ ERDŐ

AZ 1862-BEN ALAPÍTOTT ERDÉSZETI LAPOK 100. ÉVFOLYAMA

XIV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM 289—336. OLD. 1965. JÚLIUS

T A R T A L O M

<i>Fritsch Roland</i> : Az RS 09 eszközhordó traktor az erdőgazdaságban	289
<i>Gunda Mihály</i> : Közelítési módok összehasonlító vizsgálata	293
<i>Dr. Márkus László</i> : A magasbakonyi korán- és későnfakadó bükk fatermési viszonyai	300
<i>Sas Barna</i> : Szkarifikált akácaggal végzett csemetetermelés tapasztalatai	307
<i>Dr. Szőnyi László</i> : A FAO/ECE Vegyes Bizottság 5. ülészakának munkájáról	311
<i>Kurdi István</i> : Gondolatok egy 11 éves faállomány kitermeléséről	314
<i>Jerôme René</i> : Természetszerű — ültetvényyszerű erdőművelés	316
<i>Dr. Babós Károly</i> : Talajfeltáró kutatófúrások besűrítése geoelektromos szondázással	319
<i>Walter Ferenc</i> : Tapasztalatok az alsó rakodók gépesítéséről a csehszlovák erdőgazdaságokban	323
<i>Dr. Kollwenz Ödön</i> : A tölgyaknázó molypille fellépése a Baranya megyei tölgyesekben	329

Irodalmi szemle :

I. E. Richter—B. D. Zsilkin: A táplálóanyagok biológiai körforgalma erdeifenyő fiatalosokban (<i>dr. Keresztesi B.</i>)	331
A csemetekészlet gazdaságos felhasználása (<i>Partos Gy.</i>)	332
A csehszlovák erdőgazdálkodás (<i>Partos Gy.</i>)	333
A jövedelmezőséget fokozó intézkedések csemetetermelési hatása (<i>dr. Papp L.</i>)	333
Az erdőrendezés fejlesztése (<i>Jérôme R.</i>)	334
Címlapon: <i>Felülvizsgálatra kerülnek ez évben a fenyőmagtermelő állományok</i> (Jávorkút, Keletbükki Állami Erdőgazdaság)	
Hátlapon: <i>Az endrődi rekord-üzeganes</i> (Békés m.)	
Foto: ERTI, <i>Jerome R.</i> felvételei	

С О Д Е Р Ж А Н И Е

<i>Фритш Р.</i> : Использование трактора ЙС-09 в лесном хозяйстве	289
<i>Гунда М.</i> : Сравнительное исследование способов трелевки	293
<i>Маркуш Л.</i> : Условия продуктивности магашбаконьского рано- и позднераспускающего бука	300
<i>Шах Б.</i> : Результаты производства сеянцев скарифицированными семенами акации белой	307
<i>Д-р Сеньи Л.</i> : О работе пятого заседания Смешанного Комитета Продовольственной и Сельскохозяйственной Организации и Европейской Комиссии	311
<i>Курди И.</i> : О вырубке 11-летнего насаждения	314
<i>Жером Р.</i> : Естественноподобное — плантажноподобное лесоводство	316
<i>Д-р Бабош К.</i> : Уменьшение числа бурений при обследовании почвы с помощью геоэлектрического зондирования	319
<i>Альтер Ф.</i> : Опыты по механизации нижних складов в чехословацких лесхозах	323
<i>Д-р Кольвенц Е.</i> : Появление <i>Tischeria complanella</i> Hb. в дубравах комитате Баранья	329

I N H A L T

<i>Fritsch, R.</i> : Der Geräteträger RS 09 in der Forstwirtschaft	289
<i>Gunda M.</i> : Vergleichende Prüfung von Rückungsverfahren	293
<i>Márkus L.</i> : Einige ertragskundliche Beziehungen der früh- und spätaustreibenden Buche im Magashakony	300
<i>Sas B.</i> : Erfahrungen bei der Pflanzenanzucht aus skarifizierten Robiniansamen	307
<i>Dr. Szőnyi L.</i> : Über die Arbeit der 5. Tagung der gemeinsamen Kommission FAO/ECE	311
<i>Kurdi I.</i> : Gedanken über den Einschlag eines 11 jährigen Bestandes	314
<i>Jérôme R.</i> : Naturgemässer — plantagenartiger Waldbau	316
<i>Dr. Babós K.</i> : Die Eindichtung der Aufschlussbohrungen bei der Bodenprüfung durch geoelektrischer Sondierung	319
<i>Walter F.</i> : Erfahrungen über die Mechanisierung der Holzausformungsplätzen in der tschechoslowakischen Forstwirtschaft	323
<i>Dr. Kollwenz Ö.</i> : Das Auftreten von <i>Tischeria complanella</i> Hb. in Eichenwäldern des Komitats Baranya	329
Literarische Rundschau	331

A lapban megjelent tanulmányok szerzői :

Dr. Babós Károly erdőmérnök, tanár, Vízügyi Technikum, Baja; *Fritsch Roland* egyetemi docens, Tharandt, NDK; *Gunda Mihály* egyetemi adjunktus, Erdészeti és Faipari Egyetem, Sopron; *Jerôme René* erdőmérnök, OEF, Budapest; *dr. Kollwenz Ödön* erdőmérnök, Mecseki Áll. Erdőgazdaság, Pécs; *Kurdi István* erdőmérnök, Szolnokmegyei Áll. Erdőgazdaság, Szolnok; *dr. Márkus László* tudományos munkatárs, ERTI, Sopron; *Sas Barna* erdőmérnök, OEF, Budapest; *dr. Szőnyi László* tudományos osztályvezető, ERTI, Budapest; *Walter Ferenc* tudományos munkatárs, ERTI, Sopron.

Az RS 09 eszközhordó traktor az erdőgazdaságban

R. FRITZSCH

A KGST keretében a NDK-t bízták meg azzal, hogy a csemetetermelés gépesítését koordinálja. Az ehhez való szerszámok és gépek zömét a KGST 5. osztályában szintén az NDK-ra szakosították. Ez annyit jelent, hogy az NDK magára vállalta a gépek és eszközök előállítását az érdekelt államok részére.

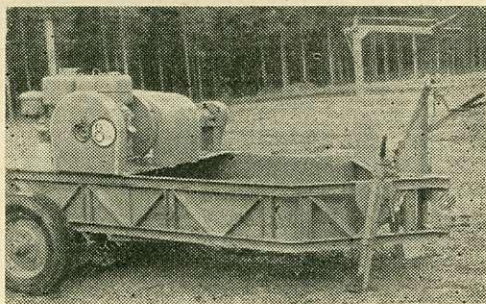
Az NDK állami erdőgazdasági üzeimeiben jelenleg olyan csemetekerteket rendeznek be, amelyek lehetővé teszik az RS 09 eszközhordó traktoron felépült géprendszer racionális alkalmazását. Felhagyunk a kis- és közép nagyságú kertekben nem gazdaságos és munkaigényes csemeteneveléssel és a területeket összpontosítjuk. Sík területen a csemetekert terjedelme legalább 12 ha, de a csemeteszükségletnek megfelelően mintegy 25 ha-ig is emelkedhet. Hegyvidéki feltételek között a nagyság rendszerint 6—15 ha-ra korlátozódik. A kedvező mikroklíma biztosítása céljából a kertet részterületekre tagoljuk, s ezeket egymástól fa- vagy bokorsávokkal választjuk el. Sík területen ezek a parcellák egymás mellett fekehetnek; középhegységben és dombvidéken a termőhelyi feltételekhez alkalmazkodva az egyes parcellák között 5 km-es távolság is előfordulhat.

Az egyes parcellák nagysága a termőhelyhez igazodik. Legmegfelelőbb alak a derékszögű négyszög, hosszú, legalább 100 m-es munkaoldalakkal, hogy a megmunkálás során a fordulásra eső részidőt lehetőleg megtakarítsuk. Az ágyásokat hosszanti irányban helyezzük el. Szélességük 1,46 m; az ágyásokat 30 cm széles mezsgyék választják el egymástól; ezeken jár munkaközben az eszközhordó traktor. Az ágyásokat rendszerint 7 sorban műveljük, a fafajtól és attól függetlenül, hogy vetésről vagy iskolázásról van-e szó. A sortávolság 21 cm, az egyes fafajok eltérő térigényét a sorokon belül elégítjük ki. Az egységes sortávolsággal a gép használatát megkönnyítjük. Az ágyások végén 8—10 m széles fordulósávot kell hagynunk, hogy a gépek és eszközök kényelmesen fordulhassanak.

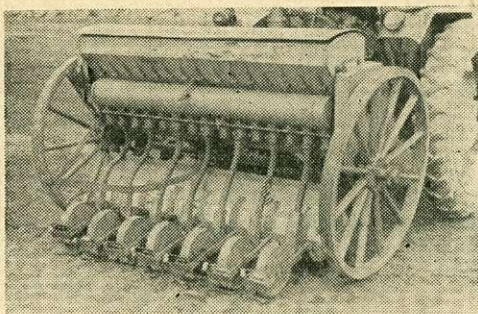
Az alkalmazott géprendszer erőforrása az RS 09 eszközhordó traktor és maga a géprendszer a következő gépekből és eszközökből áll:

Talajelőkészítés:

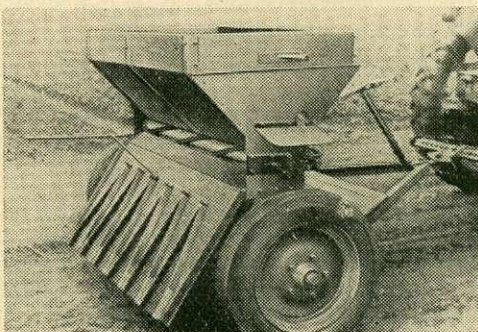
- B 158 függesztett váltvaforogató eke,
- B 491 függesztett egyszerű tárcsás borona gruberrel,
- B 391 függesztett boronatartókeret,
- B 392 fogasoló,
- B 616 Cambridge henger,
- B 617 hengerborona,
- Köszedőgép.

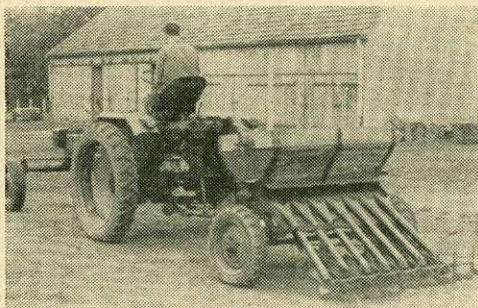
Köszedő

Erdészeti sorvető

Magtakaró

Makkvető

Iskolázó

Vetés:

A 534 erdészeti sorvetőgép,
KSE-1 magtakarógép.

Átiskolázás:

Pfl 7 F erdészeti ültetőgép.

Növényápolás:

P 108 F forgókapa,

P 420 (P 320) felfüggeszthető sok-
célú munkaeszköz, más néven kultivá-
tor,

B 281 gyomirtó talajfésű,

B 903 gyomirtó taliga.

Gyökéralámetszés és csemetekiemelés:

B 180 gyökéralámetsző és csemete-
kiemelő eke.

Trágyázás:

D 344 felfüggeszthető tányéros mű-
trágyaszórógép.

Erdővédelem:

S 293 felfüggeszthető permetező- és
porozógép.

Szállítás:

T 015 gyümölcsszállító mély platójú
pótkocsi.

A kőszedőgép újdonság. A gép von-
tatható és felfüggeszthető. A hátsó ré-
szén levő gereblye menet közben mint-
egy 10 cm mélyen behatol a talajba és
felveszi a köveket. A kövekről a föld
lepereg és utána egy tartályba kerül-
nek. Nagyságuk 3—22 cm körül van.
A gép munkaszélessége 105 cm, mun-
kasebessége 1—1,5 km/ó.

Az A 534 erdészeti sorvetőgép tú-
levelűek magjainak és lombosok nem
szárnyas magjainak elvetésére alkal-
mas, kivéve a tölgy- és a bükkmakkot.
A vetést 5 cm-es sáv szélességben vég-
zi. A kívánt vetőmagmennyiség sza-
bályozására kapcsolómű szolgál 72 fé-
le beállítási lehetőséggel.

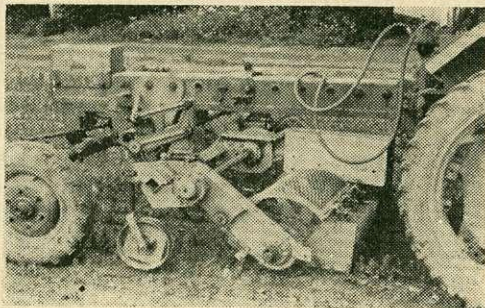
A KSE 1 magtakaró- és makkvető-
gép két munkát lát el. Mint magta-

karógép az A 534 sorvetőgéppel elvett, de be nem fedett magokat homokkal takarja. A befedést sávonként hétsorosan, egy munkamenetben végzi, a gépet makk vetésére is átszerelhetjük. Ezt a gépet még tovább fejlesztjük, hogy minden nagymagvat, pl. gesztenyét,ogyorót, diót és a szárnyasmagvakat is tetszés szerinti mennyiségi beállítás mellett vethessünk vele.

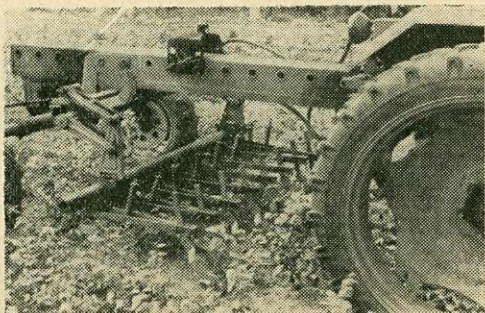
A Pfl 7 F típusú átiskolázógép csemeték átiskolázására való. Egy kereken 7 ültető-aggregátból áll, ezek lépcsőzetes elrendezése lehetővé teszi, hogy 7 sorban és 21 cm sortávolság mellett egyszerre végezzük az átiskolázást. Egy munkás egy aggregátot kezel: a csemetéket gyökerükkel felfelé berakja az ültetőtárcsa gumifogóiba. A tárcsa lefelé továbbítja a csemetét és elengedi mihelyt a gyökér benyúlik az ültetőrésbe. A csemetékhez a talajt két nyomóhenger tömöríti. Nyolc óra alatt átlag 50 000—70 000 csemetét iskoláz át; a teljesítmény függ a kezelőszemélyzet gyakorlottságától, a fafajtától, a talajelőkészítés módjától és a csemeték előzetes osztályozásától.

A P 108 F forgókapa a sorok közt mindenféle gyomot hatásosan kipusztít és a talajt fellazítja. Nehéz, kerges talajon vagy erős elgyomosodás esetében nélkülözhetetlen. A P 420 függesztett több célú munkaeszköz gyomirtásra és talajlazításra való és különféle cserélhető szerszámokkal állítható munkába. 7,5 vagy 10 cm széles forgókapákkal rendszerint a csírázó gyomok ellen állítjuk be. A forgókapákat a talaj mozgatja, 3—4 km/ó optimális sebesség mellett. Lúdláb alakú sarabolókésekkel és lazítófogakkal nagyobb gyomokat irt. Magában a sorban kezel kell gyomlálnunk.

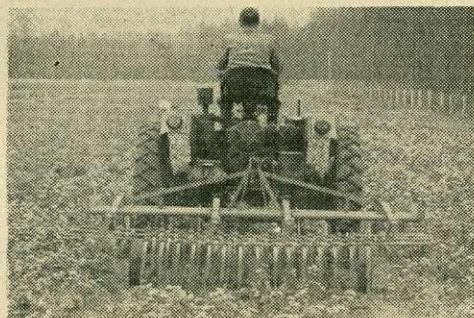
A csírázó gyomok irtására és a felső talajszint lazítására szolgáló másik növényápolóeszköz a B 281 gyomirtó talajfésű. A két előbbi eszközzel ellentétben az egész felületen dolgozik, tehát a sortávolságra való tekintet nél-

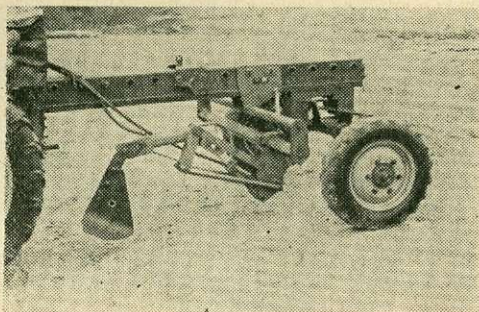
Forgókapa

Függesztett kultivátor

Gyomirtó talajfésű

Gyökéralámetező és csemetekiemelő

kül. Az 50 cm hosszú rugalmas acél-fogak három sorban lépcsőzetesen az egész ágyást 3 cm-enként úgy művelik meg, mint a kefe. Csak olyan kultúrához állíthatjuk be, amely elég szilárdan lenőtt és amelynél így kiszakítási kár nem jelentkezik. Igen jó növény-ápolóeszköz tölgy- és bükkágyásokhoz, tölgnél már az első évben is. A gyomirtó kefét túlnyomóan ágyásszélességben használjuk, kedvező feltételek ese-

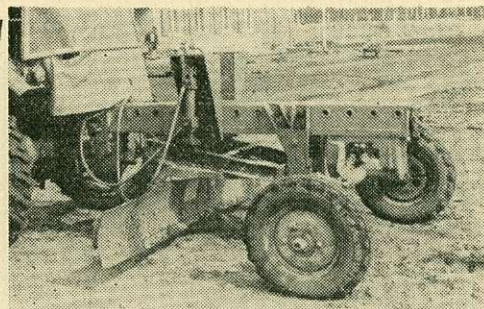
tében azonban 250 és 500 cm szélességre is átszerelhetjük. A menetesebbség a csemeték érzékenységehez igazodik, de legfeljebb 6 km/ó. Kedvező feltételek esetében a gyomirtó kefe a kézi gyomlálást teljesen megtakaríthatja. Tervezzük, hogy a gyomirtó kefét finomabb fogakkal is felszereljük, hogy termelékenységet az érzékenyebb csemetéknél is értékesíthessük.

Néhány adat a növényápolóeszközök termelékenységről:

forgókapa	1—2 ha/8 óra
több célú munkaeszköz, kultivátor	2—4 ha/8 óra
gyomirtó kefe	
vagy talajfésű	3—5 ha/8 óra

Tányéros műtrágyaszóró

Földgyalu

Rakodólapát

A B 180 típusú gyökéralávágó- és csemetekiemelő ekét az eszközhordó traktor tengelyei között haszfelfüggesztéssel szereljük fel. Az eke két kivitelben készül. A könnyebb kivitelű eke túlnyomóan 1 és 2 éves csemeték gyökerének alávágására és kiemelésére való, két vagy négy sorban dolgozik. Két-két szerszámmal van ellátva a gyökér alávágására, illetőleg a csemetekiemelésre, a szerszámokat könnyen cserélhetjük. Az ekevas beállítási szöge különböző, aszerint, hogy alávágást vagy kiemelést végez. Egy munkaeszköz két sort vág alá, illetve emel ki. A nehezebb kivitelű eke túlnyomóan idősebb csemeték kiemelésére szolgál és csak egy sorban dolgozik.

A D 344 felfüggeszthető tányéros műtrágyaszóró a mezőgazdaságban már jól bevált. Rendszerint teljes — 250 cm — munkaszélességre állítjuk be. Ágyásonkénti tárgyaszóráskor, például fejtrágyázásnál a munkaszélességet 150 cm-re csökkentjük.

A növényvédelem céljára bevált a felüggeszthető S 293 készülék. Nagy, 9 m-es munkaszélessége következtében termelékenysége is nagy. A két permetlé-tartály befogadóképessége egyenként 300 l és 1 ha-ra elegendő. A hármasszivattyú mintegy 20 m magasságig biztosítja a növények és fák permetezését.

Az RS 09 eszközhordó traktor a munkagépek és eszközök kombinatív használatát is megengedi. Ezzel a vonóerőt jobban kihasználjuk és a munka termelékenységét fokozzuk. Erre egész sor lehetőség nyílik. Különböző csemetekertekben folytatott vizsgálatainkból kitűnt, hogy teljes géprendszer esetében ha-
onként 75—150 munkaórát számíthatunk az RS 09 traktorra.

Az RS 09 eszközhordó traktor a csemetekerti munkákon kívül még sok egyéb mezőgazdasági munka elvégzésére is alkalmas. Tárcsás boronával alkalmas a telepítések talajápolására, tolólemezzel útkarbantartáshoz alkalmazhatjuk, kétdobos csörlővel a közelítésben is hasznosíthatjuk, fűzarató adaptere megoldja ezt a nehéz és munkaigényes feladatot, rőzseaprítót is üzemeltethetünk és még a gyantagyűjtést is gépesíthetjük vele. Mindezekkel elérhetjük, hogy a traktort egész éven át messzemenően kihasználjuk.

Фрумч Р.: ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТРАКТОРА ЯС-09 В ЛЕСНОМ ХОЗЯЙСТВЕ.

V рамках СЭВ-а координацию механизации питомников поручили ГДР, то есть изготовление большинства таких машин коручили ГДР. Для решения этой задачи трактор ЯС-09 снабдили различными навесными орудиями, необходимыми для выполнения на питомниках различных работ. С помощью этих орудий все работы в питомниках можно производить механизированно, и потребность в ручном труде снижается до минимума. Кроме того, этот трактор успешно можно использовать и еще на нескольких лесохозяйственных работах. Таким образом он успешно используется в течение всего года.

Fritzsch, R.: DER GERÄTETRÄGER RS 09 IN DER FORSTWIRTSCHAFT.

Im Rahmen des RGW wurde die DDR mit der Koordinierung der Mechanisierung der Forstpflanzgärten beauftragt bzw. die Mehrzahl solcher Maschinen und Geräte wurde der DDR zugeteilt. Zur Lösung dieser Aufgaben wurde der Geräteträger RS 09 mit den zur Verrichtung der verschiedene Arbeiten nötigen Anbaugeräten versehen. Mit ihrer Hilfe können im Forstpflanzgarten sämtliche Arbeiten maschinell verrichtet werden, der Bedarf an Handarbeit sinkt auf ein Minimum. Der Geräteträger kann ausserdem noch in zahlreichen anderen forstwirtschaftlichen Arbeiten mit gutem Erfolg angewandt werden, sein Einsatz ist daher fast ganze Jahr hindurch möglich.

Közelítési módok összehasonlító vizsgálata

GÜNDA MIHÁLY

Az erdőgazdasági anyagmozgatás az anyagi ráfordítások nagyságánál fogva egyre jobban a szakközönség érdeklődésének előterébe kerül, üzemi mérnökeink közül mind többen foglalkoznak módszereinek gazdaságosabbá tételével.

Meg kell jegyeznünk, hogy az egyes anyagmozgatási módok alkalmazási területének meghatározásához szabatos alapot csak az *összehasonlító költség-tanulmányok* adhatnak, s ezekhez ismernünk kell az eszköznek, vagy gépnek az egy m³ faanyag adott távolságra való közelítéshez szükséges üzemidejét (üzemóra/m³, üzemperc/m³).

Az anyagmozgatási módszerek-nél az üzemidő/m³ ráfordítás egy vagy több műszakon át végzett mérések adatai alapján meghatározható. A mért adatok: